

ВІДЗИВ

офіційного опонента доктора медичних наук, професора Саричева Леоніда Петровича на дисертаційну роботу Абдельрахмана Майсара на тему «Клінічна ефективність пункційної склеротерапії парапельвікальних кіст нирок, ускладнених артеріальною гіпертензією», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.06 – урологія.

Актуальність обраної теми. Кісти нирок відносять до поширених аномалій органів сечової системи. Особливістю парапельвікальних кіст є схильність до порушення ниркового кровообігу з розвитком симптоматичної артеріальної гіпертензії, резистентної до гіпотензивних препаратів. Впровадження у клінічну практику високоефективних методів медичної візуалізації та малоінвазивних технологій розширили показання до оперативних втручань. Разом з тим, внаслідок небезпеки пошкодження магістральних ниркових судин існує настороженість до виконання перкутанних оперативних втручань при парапельвікальних кістах нирок. Відсутнє обґрунтування показань до пункційної склеротерапії.

Зв'язок дисертаційної роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана відповідно до плану наукових досліджень кафедри урології, нефрології та андрології Харківського національного медичного університету, спрямованого на реалізацію програми «Розробка та впровадження ефективних методів і засобів профілактики, діагностики і лікування найважливіших захворювань і травм». Номер державної реєстрації 0198U002627.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертаційній роботі, їх достовірність та новизна. Дисертант поставив за мету підвищити ефективність лікування хворих з парапельвікальними кістами нирок шляхом застосування пункційної склеротерапії.

Робота базується на достатньому за об'ємом клінічному матеріалі - результатах обстеження та лікування 78 хворих з парапелівікальними кістами нирок, глибокому аналізі вітчизняної та зарубіжної літератури, адекватних поставлених меті методах дослідження.

Висновки та наукові положення достовірні, логічно витікають із матеріалів дослідження.

Повнота викладу отриманих результатів дисертаційної роботи у наукових фахових виданнях. Основні положення дисертації викладені у 10 наукових працях: 7 статей у спеціалізованих фахових виданнях України, з яких 6 статей зареєстровані у наукометричних базах даних, 3 тези науково-практичних конференцій.

Значимість одержаних результатів для науки та практики полягає в тому, що дисертантом отримані нові дані щодо патогенетичних механізмів формування клінічних проявів парапелівікальних кіст нирок. Доведено, що механізм розвитку симптоматичної артеріальної гіпертензії тісно пов'язаний з дисфункцією ендотелію. Надмірна продукція гормонів РААС (ренін, альдостерон та ін.) в комплексі з ендотеліальною дисфункцією стають передумовою розвитку симптоматичної артеріальної гіпертензії. Визначені гемодинамічні і біохімічні критерії субклінічної стадії захворювання. Обґрунтовано показання до пункційної склеротерапії.

Оцінка змісту та якості оформлення дисертаційної роботи.

Дисертація викладена на 152 сторінках машинописного тексту, ілюстрована 27 таблицями и 31 рисунком, складається із вступу, огляду літератури, розділу матеріалів та методів дослідження, 3 розділів власних досліджень, обговорення отриманих результатів, висновків, практичних рекомендацій та списку літератури, який включає 271 літературних джерел, в т. ч. 153 зарубіжних авторів.

У вступі розкрита сутність і сучасний стан проблеми, обґрунтовано доцільність, сформульовано мету й задачі дослідження.

В огляді літератури визначені питання, що потребують подальшого вивчення. Автор акцентує увагу на відсутності діагностичних критеріїв субклінічної стадії захворювання. Не зважаючи на те, що пункційна склеротерапія парапелівікальних кіст нирок є найменш травматичним, технічно нескладним й економічно доцільним методом лікування, бракує чітких показань до її виконання.

Другий розділ характеризує матеріали і методи дослідження. Відповідно до поставленої мети автором вірно визначений об'єм дослідження. Критерієм включення були наявність парапелівікальної кісти нирки категорії I за Bosniak, виражена клінічна симптоматика та безпечне виконання пункційної склеротерапії. Біохімічні, імуноферментні, ультразвукові, доплерометричні, рентген-радіологічні та ендоскопічні методи сучасні. Широкий спектр статистичних методів обробки матеріалу дозволив підтвердити достовірність одержаних результатів.

Третій розділ присвячений вивченню особливостей ендотелійзалежної вазодилатації у відповідь на ішемічну пробу. За результатами дослідження, підвищення рівня гуморальних факторів, асоційованих з функціонуванням ендотелію, свідчить про розвиток ендотеліальної дисфункції у пацієнтів з парапелівікальними кістами нирок, особливо за умов супутнього пієлонефриту. На мій погляд, даний розділ перевантажений ілюстративним матеріалом.

Четвертий розділ висвітлює зв'язок клінічної симптоматики в означеної категорії хворих з гемодинамічними порушеннями. Показано, що надмірна продукція гормонів РААС корелює з рівнем АТ. Ендотеліальна дисфункція та гемодинамічні порушення передують системним проявам, служать маркерами субклінічної стадії захворювання і стають показанням до пункційного лікування.

П'ятий розділ присвячений аналізу клінічної ефективності пункційної склеротерапії. Отримані результати дозволили автору позиціонувати пункційну склеротерапію в якості методу вибору при парапелівікальних

кістах до 10 см. Разом з тим, низька ефективність пункційної склеротерапії при розмірах кіст більше 10 см свідчить на користь ендовідеохірургічних посібників. Однак не зрозуміло, яким механізмом дії склерозанту керувались, залишаючи 96% етиловий спирт у порожнині кісти на 1 добу? Скільки разів допустима пункція кісти з повторним введенням склерозанту? Чим пояснюється висока тривалість регресії кіст великих розмірів - до 1 року?

Заключний розділ узагальнює отримані результати у контексті з даними літератури.

Висновки у повній мірі відображають результати наукової роботи. При цьому слід зауважити, що кількість висновків майже вдвічі перевищує кількість завдань. Більшість висновків перевантажені цифровим матеріалом.

Таким чином, поставлені мета і завдання вирішені.

Зміст автореферату відповідає основним положенням дисертаційної роботи.

Рекомендації щодо впровадження результатів дослідження.

Результати наукового дослідження дозволяють підвищити ефективність лікування хворих з парапелвікальними симптоматичними кістами нирок і рекомендуються для впровадження у клінічну практику та навчальний процес у медичних вузах і післядипломній підготовці лікарів-урологів.

Зауваження до дисертаційної роботи.

За своєю актуальністю та науковою новизною, яка полягає у визначенні патогенетичних механізмів формування клінічних проявів парапелвікальних кіст нирок, визначенні гемодинамічних і біохімічних критеріїв субклінічної стадії захворювання, обґрунтуванні показані до пункційної склеротерапії, а також манерою викладення матеріалу робота складає добре враження. Поодинокі орфографічні недоліки не впливають на позитивну оцінку роботи в цілому. Принципових зауважень немає.

У порядку дискусії виникають наступні запитання:

1. Чи доцільно, на Ваш погляд, виконувати кістографію для виключення сполучення ранового каналу з чашково-мисковою системою перед введенням склерозанту?

2. З чим пов'язане відставання по строках нормалізації гемодинаміки від регресії парапелівікальних кіст нирок?

3. Чи є, на Ваш погляд, і в чому полягає перевага неодноразової пункційної склеротерапії над дренаванням кісти зовнішнім катетером-стентом з наступною склеротерапією?

Висновок

Дисертація Абдельрахмана Майсара на тему «Клінічна ефективність пункційної склеротерапії парапелівікальних кіст нирок, ускладнених артеріальною гіпертензією», є закінченим науковим дослідженням, що характеризується науковою новизною та сучасним підходом до реалізації актуальної задачі урології. За практичним і теоретичним значенням представлена робота повністю відповідає вимогам п. 11 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 р., а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.06 – урологія.

Завідувач кафедри урології з судовою медициною
Вищого державного навчального закладу України
«Українська медична стоматологічна академія» МОЗ України
доктор медичних наук, професор

Л.П. Саричев

